

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS

VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2022 metų veiklos tekstinė ATASKAITA

www.svencioniuvb.lt

E-paštas: viesoji.biblioteka@svencionys.lt

metodinis@svencioniuvb.lt

2023

Švenčionys

TURINYS

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	2
II. FONDO FORMAVIMAS	3
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	6
IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	14
V. METODINĖ VEIKLA	18
VI. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS	20
VII. PERSONALAS	20
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	21
IX. FINANSAVIMAS	22
X. IŠVADOS	22

Tekste naudojamų sutrumpinimų reikšmės:

SVB - savivaldybės Viešoji biblioteka (rajono bibliotekų tinklas),

VB – Viešoji biblioteka,

MF – miestų filialai,

KF – kaimų filialai,

UDK – Universalioji dešimtainė klasifikacija,

NBDB – Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas,

LIBIS – (Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema).

LBD – (Lietuvos bibliotekininkų draugija)

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos direktoriaus
2023 m. kovo 06 d. įsakymu Nr.B5-06

Ataskaitiniais 2022 metais įveikus pandemiją Lietuvoje ir visame pasaulyje bibliotekos turėjo galimybę sėkmingai tęsti veiklas be apribojimų lankytojams ir kitoms darbo sąlygoms. Komunikacijos kanalais (www.svencioniuvb.lt, facebook paskyra, www.svencionys.lt) nuolat teikiama informacija apie įvairius bibliotekų renginius, organizuojamas edukacijas lankytojams ir pan. Rajono bibliotekų veiklos nuolat viešinamos rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“.

Sėkmingai įgyvendintas vasaros metu savivaldybės viešojoje bibliotekoje tęstinis projektas „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2022“ (lėšos 11574 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas) – bibliotekos Vaikų literatūros skyriuje veikė pažintinė vaikų užimtumo stovykla, trukmė 2 savaitės. Organizuojant vaikų užimtumą vasaros metu prisijungta prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro iniciatyvos „Atverk duris vasarai“.

Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai 2022 m. aktyviai dalyvavo skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“. Rajono bibliotekininkai dalyvaudami akcijoje ir skatindami visuomenę skaityti, bendromis jėgomis Vilniaus regione pasiekė puikių rezultatų – skaitymuose dalyvavę 1407 Švenčionių krašto bibliotekų skaitytojai įveikė visas skaitymo užduotis, laimėta I vieta tarp Vilniaus regiono bibliotekų. Dalyviai paskatinti atminimo dovanėlėmis ir padėkos raštais.

Didinant bibliotekų paslaugų prieinamumą visoms visuomenės grupėms, įgyvendinama iniciatyva „Biblioteka visiems“. Bibliotekininkų bendruomenės nariai stengiasi bibliotekas paversti prieinamomis visiems, didinti negalią turinčių žmonių įtrauktį į veiklas. Bendradarbiaudama su Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacija Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka vykdo projektą „Autizmo spektro ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turintiems asmenims draugiškų bibliotekų tinklo diegimas“, Vaikų literatūros skyriuje yra naudojamos specialios priemonės autizmo sutrikimus turintiems vaikams.

Ataskaitiniais metais sudarytos palankios sąlygos skaitytojams naudotis tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga – knygų užsakymas ir pristatymas iš kitų bibliotekų lankytojams yra nemokamas.

Įvairiomis veiklos formomis ir priemonėmis bibliotekose 2022 m. buvo paminėta lietuvių rašytojos I. Simonaitytės metai, Lietuvos karaimų, Jono Meko, Gyvūnų gerovės, Lietuvos krepšinio metai ir kitos sukaktys.

Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka sistemingai atnaujina knygų fondus, atsižvelgiant į rajono gyventojų ir vartotojų poreikius, Rytų Lietuvos krašto tradicijas, ekonominę ir kultūrinę poreikį. 2022 m. pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtą dotaciją dokumentų įsigijimui įsigyta naujų knygų ir elektroninių dokumentų – 6117 fiz. vnt., 27880 Eur. Bibliotekoms užsakyti periodiniai leidiniai iš savivaldybės biudžeto lėšų – 6882 Eur.

Pagal paramos gavėjo statusą Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka per metus gavo paramą – 524 leidinius, iš leidyklų ir kitų tiekėjų. Bibliotekų fondai komplektuojami atsižvelgiant į vartotojų poreikius, Rytų Lietuvos krašto tradicijas, ekonominę ir kultūrinę poreikį.

2022-ųjų metų pabaigoje bibliotekų fonduose sukaupta ir saugoma vnt. 143757 fiz. vnt. spausdintų ir elektroninių knygų, periodikos leidinių, vertingų kraštotyros leidinių. Bibliotekų paslaugomis naudotis per metus apsilankė 69502 lankytojai.

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius

Švenčionių rajono savivaldybės viešajai bibliotekai 2022 m. priklauso 15 bibliotekų: 2 miestų bibliotekos (Pabradė ir Švenčionėliai) ir 13 bibliotekų kaimo vietovėse.

2. Tinklo pokyčiai

2022 metais Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle pokyčių nebuvo.

3. Nestacionarinis aptarnavimas

Nestacionariai ataskaitiniais metais daugiausiai vartotojų aptarnauta kaimo vietovėse, tai senyvo amžiaus gyventojai, žmonės su negalia ir turintys judėjimo sutrikimus. Į namus bibliotekininkai pristatė daugiausiai grožinės literatūros knygas, spaudos leidinius - žurnalus, laikraščius.

Nestacionariai aptarnauta 116 vartotojų, tai 2 procentai nuo viso vartotojų skaičiaus, išduota dokumentų 2197 fiz. vnt., tai 1,9 proc. nuo bendros išduoties bibliotekų tinkle.

(Lentelė 1) **Knygnešystė**

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
SVB	27	21	116	125	2197	2014
VB	-	-	12	14	504	352
MF	3	3	9	10	180	191
KF	24	18	107	101	1513	147

4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

Ataskaitiniais metais buvo palankesnės sąlygos aptarnauti lankytojus bibliotekose. Tačiau, siekiant bibliotekų paslaugas teikti visoms vartotojų grupėms, žmonės su negalia, senyvo amžiaus žmonės turintys judėjimo sutrikimų, toliau nuo bibliotekų kaimo vietovėse gyvenantys skaitytojai buvo aptarnauti nestacionariai. Pabradės m. bibliotekoje Nijolės Genytės socialinės globos namų paslaugų gavėjams organizuojamos veiklos. Veikė parodos: kūrybinių darbų ir atvirukų paroda „Pagavau širdutę...“, rankdarbių paroda „Lietuva mūsų širdyse“ (valstybės atkūrimo dienai). Miesto bibliotekoje pristatyta Nijolės Genytės socialinės globos namų paslaugų

gavėjo Sigitio Viederio darbų paroda „Velykinis sveikinimas“ (šv. Velykoms), paminėtinios kūrybinių darbų parodos „Rudens spalvos“, „Man artima žila žiema“, rudeninių miniatiūrų paroda „Rudens pasaka“.

Siekiant gerinti prieinamumą prie bibliotekos paslaugų visoms visuomenės grupėms, atsižvelgiant į bibliotekų manifestą „Biblioteka visiems“ savivaldybės viešojoje bibliotekoje įdiegta ir naudojama programinė įranga silpnaregiams (specialus teksto skaitytuvas, Brailio rašto spausdintuvas), palaikomi ryšiai su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių draugijos Švenčionių skyriaus atstovais.

5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės Viešjoje

Ataskaitiniais metais Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos struktūra nesikeitė - yra 3 pagrindiniai skyriai:

- * Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinis - informacinis skyrius,
- * Vaikų literatūros skyrius,
- * Spaudinių komplektavimo ir tvarkymo skyrius.

II. FONDO FORMAVIMAS

1. Fondo būklė

Bibliotekos fonde yra dokumentų (fiz. vnt. ir pavadinimai):

Iš viso yra: 143757 ir 47908 pavadinimai.

Viešojoje bibliotekoje: 41838 ir 38308 pavadinimai.

Miesto filialuose: 41123 ir 36783 pavadinimai.

Kaimo filialuose: 60796 ir 36154 pavadinimai.

Grožinės literatūros bibliotekos fonde (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 86552 fiz. vnt. ir 60 % proc.

Viešojoje bibliotekoje: 22521 fiz. vnt., 54 %.

Miesto bibliotekose: 23843 fiz. vnt., 58 %.

Kaimo bibliotekose: 40188 fiz. vnt., 66 %.

Šakinės literatūros bibliotekos fonde: (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 39114 fiz. vnt. ir 27 % .

Viešojoje bibliotekoje: 12790 fiz. vnt., 30 %.

Miesto bibliotekose: 13648 fiz. vnt., 33%.

Kaimo bibliotekose: 12676 fiz. vnt., 21 %.

Periodinių leidinių bibliotekos fonde

Iš viso: 18091 fiz. vnt., 13 % fondo.

Viešojoje bibliotekoje: 6527 fiz. vnt., 16 % fondo.

Miesto bibliotekose: 3632 fiz. vnt., 9% fondo.

Kaimo bibliotekose: 7932 fiz. vnt., 13 % fondo.

(Lentelė 2) **Fondo būklė, grožinė ir šakinė literatūra bei periodiniai leidiniai**

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt	%	Fiz.vnt	%
SVB	143757	47908	86552	60 %	39114	27 %	18091	13 %
VB	41838	38308	22521	54 %	12790	30 %	6527	16 %
MB	41123	36783	23843	58%	13648	33 %	3632	9 %
KB	60796	36154	40188	66 %	12676	21 %	7932	13 %

2. Aprūpinimas dokumentais

Vienam gyventojui tenka dokumentų: 6 fiz. vnt., (iš jų: mieste - 6,0 fiz. vnt., kaime - 7 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų: 0,25 fiz. vnt., (iš jų: mieste-0,22 fiz. vnt., kaime-0,30 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų: 0,0017 fiz. vnt., (mieste - 0,024 fiz. vnt., kaime - 0,007 fiz. vnt.)

Vienam vartotojui tenka elektroninių dokumentų: 0,002 fiz. vnt., (iš jų: mieste- 0,002 fiz. vnt., kaime-0,01 fiz. vnt.)

3. Dokumentų gavimas (fiz.vnt. ir pav.)

Per metus įsigyta iš viso dokumentų:

SVB - 6117 fiz. vnt., 834 pav.

VB – 1254 fiz. vnt., 602 pav.

MB – 1823 fiz. vnt., 450 pav.

KB – 3040 fiz. vnt., 485 pav.

Per metus įsigyta grožinės literatūros:

SVB - 2859 fiz. vnt., 533 pav.

VB – 545 fiz. vnt., 460 pav.

MB – 709 fiz. vnt., 333 pav.

KB – 1547 fiz. vnt., 338 pav.

Per metus įsigyta šakinės literatūros:

SVB - 3258 fiz. vnt., 175 pav.

VB – 709 fiz. vnt., 137 pav.

MB – 1114 fiz. vnt., 110 pav.

KB – 1493 fiz. vnt., 83 pav.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo miesto filialas** – 1560 fiz. vnt. ir 563 pavadinimai.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo kaimo filialas** – 391 fiz. vnt. ir 63 pavadinimų.

(Lentelė 3) Gauta dokumentų

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.
SVB	6117	834	2801	533	3316	175
VB	1254	602	545	460	709	137
MF	1823	450	709	333	1114	110
KF	3040	485	1547	338	1493	83

4. Per metus gauta periodinių leidinių (fiz. vnt. ir pav.)

SVB - 2840 fiz. vnt., 79 pav.

VB – 628 fiz. vnt., 65 pav.

MF – 984 fiz. vnt., 36 pav.

KF – 1228 fiz. vnt., 26 pav.

Per metus vidutiniškai viename miesto filiale – 537 fiz.vnt. ir 45 pav.

Per metus vidutiniškai viename kaimo filiale – 123 fiz.vnt. ir 15 pav.

5. Naujai gautų dokumentų proc. fonde

SVB – 4,3 %,

VB – 3,0 %,

MF – 4,3 %,

KF – 5,0 %.

6. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

Iš viso – 1,45 Eur

Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos skirtų lėšų – 1,17 Eur

Savivaldybių skirtų lėšų – 0,29 Eur

Kiti šaltiniai – negauta

(Lentelė 4) Lėšos dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (Eur)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (Eur)
LR Kultūros ministerijos	27880,00 Eur	1,17
Savivaldybės	6882,43 Eur	0,29
Kiti šaltiniai	-	-
Iš viso	34762,43 Eur	1,45

Dokumentų nurašymas (fiz. vnt. ir pav.)

SVB – 9126 fiz. vnt., ir 1954 pav.

VB – 1800 fiz. vnt., ir 835 pav.

MB – 3909 fiz. vnt., ir 989 pav.

KB – 3417 fiz. vnt., ir 1270 pav.

Nurašymo priežastys (fiz. vnt.)

Susidėvėję, sugadinti - 5182 fiz. vnt.

Praradę aktualumą dokumentai - 3822 fiz. vnt.

Perduota kitoms bibliotekoms - 102 fiz.vnt.

Leidybos brokas - 20 fiz.vnt.

7.Fondo naudojimas

Fondo apyvartos rodiklis

SVB – 0,82 ; VB – 0,65 ; MF – 1,35 ; KF – 0,57

Fondo panaudojimo koeficientas

Grožinės literatūros: SVB - 0,70 ; VB - 0,74; MF - 0,62; KF - 0,30.

Šakinės literatūros: SVB - 0,31; VB - 0,16; MF - 0,22; KF - 0,57.

Periodinių leidinių: SVB – 2,54; VB - 1,35; MF – 7,5; KF – 1,26.

8. Saugyklos fondas

Fondo dydis - 6554 fiz. vnt.)

Gauta per metus (fiz. vnt.) - nėra

Nurasyta – 113 (fiz.vnt.)

Išduota per metus (fiz.vnt.) – 98.

Fondo apyvarta – 0,01.

9. SVB mainų fondas (fiz.vnt.)

Mainų fondo savivaldybės viešoji biblioteka neturi

10. SVB atsarginis fondas (fiz.vnt.)

Atsarginio fondo savivaldybės viešoji biblioteka neturi.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1.Vartotojų telkimas

2022 m. sausio 30d. duomenimis Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų skaičius – 23899 ; 73,0 % - rajono gyventojų yra miestuose gyvenantys žmonės, 27,0 % - kaimo gyventojai.

Gyventojų sutelkimo procentas (pagal seniūnijų pateiktus gyventojų statistikos duomenis):

SVB - 26,0 % (2021m. - 25,3 %); VB – 20,0 % (2021m. - 18,0 %); MF - 25,0 % (2021m. - 25,1 %); KF – 29,0 % (2021m. - 32,0).

Didžiausias gyventojų sutelkimo procentas kaimo filialuose – Prienų (70,0 %), Reškutėnų (54,0%), Milkuškos (48,3%).

Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai rajone – savivaldybėje – 1493 gyventojai, mieste – 4742 gyventojai, kaime - 417 gyventojai.

2.Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius:

SVB – 5334 ; VB – 1002; MF – 2434; KF – 1898. Pasibaigus pandemijos laikotarpio ribojimams, bibliotekų tinkle 2022 m. vartotojų skaičius išliko stabilus.

Vartotojų grupės bibliotekose: vaikai iki 14m. amžiaus - 25,2 %, bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai – 12,6 %, dirbantieji - 29,3 %, studentai – 4,8%, pensininkai – 15,0%, neįgalieji 4,0%, bedarbiai ir laikinai nedirbantieji – 9,1 %.

3. Apsilankymų skaičius

SVB – 69502; VB – 23690; MF – 22279; KF – 23533. Ataskaitiniais metais ženkliai padidėjo apsilankymų bibliotekose rodiklis, organizuojant edukacijas, renginius kontaktiniu būdu savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir kaimų bibliotekose apsilankė daugiau lankytojų.

4. Lankomumas

SVB – 13,0 (2021 m. - 11,0); VB – 23,6 (2021 m. – 15,3); MF - 9,2 (2021m. - 8,7); KF - 12,4 (2021m. - 11,5) apsilanko vidutiniškai kartų per metus.

Aukštesnius lankomumo rodiklius ataskaitiniais metais pasiekė visos rajono bibliotekos.

5.Išduotis

Išduota dokumentų į namus (fiz. vnt.):

SVB – 97834 fiz. vnt.; VB – 22871 fiz. vnt.; MF – 45582 fiz. vnt.; KF – 29381 fiz. vnt.

Išduota dokumentų vietoje (fiz. vnt.):

SVB – 19917 fiz. vnt.; VB – 4551 fiz. vnt.; MF – 10015 fiz. vnt.; KF – 5351 fiz. vnt.

Išduota grožinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 59687 fiz. vnt. (50 %); VB – 16623 fiz. vnt. (61 %); MF – 25481 fiz.vnt. (46 %);
KF - 17583 fiz. vnt. (51 %).

Išduota šakinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 12129 fiz. vnt. (11 %); VB - 1998 fiz.vnt. (7 %); MF – 2988 (5 %).
KF – 7143 (20 %).

Išduota periodinių leidinių (fiz. vnt. ir proc.) :

SVB- 45935 (39 %); VB – 8801(32 %); MF - 27128 (49%); KF – 10006 (29 %).

Lentelė 5) **Dokumentų išduotis**

	Iš viso		Išduotis į namus		Išduotis vietoje	
	fiz.vnt. 2022	fiz.vnt. 2021	fiz.vnt. 2022	%	fiz.vnt. 2022	%
SVB	117751	110379	97834	83,0 %	19917	17,0 %
VB	27422	21268	22871	83,4 %	2957	16,6 %
MF	55597	51264	45582	82,0 %	11729	18,0 %
KF	34732	37847	29381	85,0 %	3261	15,0 %

Lentelė 6) **Grožinės ir šakinės literatūros leidinių išduotis (be periodinių leidinių)**

	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt.	%
SVB	59687	50 %	12129	11 %
VB	16623	61 %	1998	7 %
MF	25481	46 %	2988	5 %
KF	17583	51 %	7143	20 %

(Lentelė 7) **Periodinių leidinių išduotis**

	Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	%
SVB	45935	39%
VB	8801	32 %
MF	27128	49 %
KF	10006	29 %

6. Skaitomumo rodiklis:

SVB – 22 dokumentai per metus, VB – 27; MF – 23; KF – 18 dokumentas per metus.

Didžiausi skaitomumo rodikliai kaimo bibliotekose – Sarių (24), Adutiškio (23), ir Svirkų (26), Pašaminės, Vidutinės (22), Milkuškų, Svirkų (20).

7.Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

Ataskaitiniais metais savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle vartotojams skirtų darbo vietų skaityklose ir prie kompiuterių bendras skaičius buvo – 250 vietų (bendrai skaičius nekito).

Kompiuterizuotų darbo vietų vartotojams bibliotekų tinkle yra – 58, visos darbo vietos yra prijungtos prie tinklo ir turi interneto prieigą.

Bibliotekose veikia vieša interneto prieiga. Savivaldybės viešojoje bibliotekoje vartotojai gali naudotis Periodinių leidinių skaitykla ir Informacijos skaitykla (vieša interneto prieigos erdvė). Lankytojams vaikams Vaikų literatūros skyriuje įrengta atskira erdvė naudotis kompiuteriais ir internetu. Miestų bibliotekose lankytojai taip pat lankosi įrengtose skaityklose su kompiuterine įranga ir interneto ryšiu. Per metus bibliotekose vartotojai lankėsi kompiuterinio raštingumo mokymuose, buvo suteiktos individualios konsultacijos e.sveikata, el.bankininkystė ir kita informacija. Pristatytos teminės transliacijos pagal Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos temas.

Darbuotojams visos darbo vietos yra kompiuterizuotos, bendras skaičius – 44 kompiuteriai. Savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle bendras kompiuterių skaičius - 102 (stacionarūs ir nešiojami kompiuteriai), darbo vietose naudojami spausdintuvai.

Lentelė 8) **Vartotojams skirtos darbo vietos**

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų sk. darbuotojams
	Iš viso	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	250	58	58	58	44
VB	62	17	17	17	23
MF	67	15	15	15	8
KF	121	26	26	26	13

Vartotojų orientavimas ir apmokymas

(Lentelė 9) **Vartotojų apmokymai**

	Ekskursijos (naudojimosi fondu, paslaugomis, įranga, informaciniais ištekliais apmokymai)		Elektroninėms paslaugoms skirti apmokymai		Kompiuterinio raštingumo apmokymai	Dalyvių skaičius
	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Val.	
SVB	84	548	86	124	132	164
VB	45	158	38	80	34	59
MF	16	369	3	6	64	81
KF	23	21	45	38	34	24

Bibliotekų paslaugos pristatomos įvairaus amžiaus vartotojams. Ekskursijos dažniausiai vyko mokiniams atvykus kartu su klasių pedagogais. Vaikų literatūros skyriuje apsilankė 9 ekskursijos, tai Švenčionių Z.Žemaičio gimnazijos pradinukai, bibliotekos pristatymo

temos „Pažintinė ekskursija po biblioteką“, „Ir kas gi toje bibliotekoje gyvena?“, „Nauji nuotyčiai bibliotekoje“. Pabradės m. bibliotekos ekskursijų temos „Tarp draugų ir knygų“, „Pažintis su knygų įvairove“, „Pažintis su bibliotekoje veikiančiomis parodomis“, čia lankėsi Pabradės „Ryto“ gimnazijos mokiniai. Siekiant pagerinti bibliotekų paslaugų prieinamumą miesto bibliotekoje ekskursijose apsilankė Nijolės Genytės socialinės globos namų paslaugų gavėjai, pristatytos temos „Knygų namučiai“, „Kur gyvena knygos?“. Bibliotekų tinkle ekskursijose apsilankė 548 lankytojai.

Kompiuterinio raštingumo mokymuose, e.paslaugų įgūdžių tobulinimo mokymuose per metus bibliotekose apmokyta 164 vartotojai.

8. Prieiga ir sąlygos

Įprastinės **savaitės darbo valandų** skaičius, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės viešoji biblioteka - 40 val. per savaitę, MF - 40 val., KF- 40 val. per savaitę (išskyrus bibliotekas dirbančias 0,5 etato).

Darbo dienų skaičius metuose, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės viešoji biblioteka 239 dienos per metus, MF - 239 dienos, KF - vidutiniškai 239 dienos.

9.TBA (tarpbibliotekinis abonementas)

2022 m. kitoms bibliotekoms išsiųsta 24 (2021 m. – 20) užsakymai. Iš kitų bibliotekų gauta 24 dokumentai (2021 m. – 20), iš jų originalų – 24 vnt.

Iš kitų bibliotekų užsakymų negauta. Gauti visi iš kitų bibliotekų užsakyti leidiniai.

TBA paslauga teikiama visiems vartotojams, savivaldybės viešosios bibliotekos kaimo bibliotekos turi galimybę užsakyti leidinius viešojoje bibliotekoje. 2022 m. šia paslauga nuolat naudojosi 6 vartotojai, daugelis iš jų yra aukštųjų mokyklų – universitetų, kolegijų – dieninių, neakivaizdinių (ištėstinių) studijų studentai. Ataskaitiniais metais vartotojams sudarytos galimybės šią dokumentų užsakymo iš kitų bibliotekų paslaugą teikti nemokamai.

10. Renginiai

(Lentelė 10) **Renginiai**

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	909	106	355	448	10373
VB	183	18	90	75	3648
MF	284	8	110	166	1871
KF	442	80	155	207	4854

Bibliotekų renginiuose per metus apsilankė 6854 lankytojai (15 % nuo bendro lankytojų bibliotekose skaičiaus).

Iš viso savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle per metus organizuota 909 renginiai, viešinimas svetainėje www.svencioniuvb.lt ir Facebook paskyra. Reklaminiai skelbimai, vykusių renginių aprašymai buvo skelbta rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“.

Parodos. Savivaldybės viešojoje ir Švenčionėlių miesto bibliotekose per metus eksponuota Vilniaus menininkų klubo „Plekšnė“ kūrėjų darbai: meno kūrėjo Alvydo Goštauto dailės paroda (skirta Vilniaus miesto gimtadieniui); menininko **Antano Razmaus** tapybos darbai, Eglės Lėckaitės – Kuprėnienės akvarelės darbų paroda „Atspindžiai vandeny“, dailininkės Almos Puskunigienės paroda „Tylos eskizai“, Anatolijaus Ščiogolevo akvarelės „Sustabdytos akimirkos“, Valdo Vaičiulio tapybos darbų paroda. Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su menininke Daiva Balevičiūte ir jos pirmosios tapytų darbų parodos pristatymas. Švenčionėlių miesto bibliotekoje vyko šiaudinių sodų kūrėjų M. ir D. Martinkėnų parodos atidarymas „Šiaudinių sodų stebuklai“.

Bendradarbiaujant su Vilniaus apskr. A. Mickevičiaus viešąja biblioteka savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatytos stendinės parodos „Karaimų metai“ ir „Krepšiniui – 100“ (pažymint Lietuvos karaimų ir Lietuvos krepšinio metus, pranešėjas Vilniaus apskr. A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos bibliografas L. Janulevičius).

Meno kūrėjos Adelės Bražėnaitės, regioninės „Aukso vainiko“ parodos I vietos laimėtojos grafikos darbai eksponuoti Reškutėnų bibliotekoje. Daugelyje bibliotekų surengtos kaimo gyventojų įvairių kūrybinių darbų parodos: rankdarbiai (Sariai, Milkuškos, Kaltanėnai, Prienai ir kt.), meniškai sukurti knygų skirtukai (Pabradės m.), floristikos darbai (Vaikų literatūros sk., Adutiškio, Pašaminės, Reškutėnų ir kt. bibliotekos).

Užimtumo veiklos. Vasaros metu Vaikų literatūros skyriuje pagal vykdomą tęstinį projektą „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2022“ (dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas), organizuota pažintinė užimtumo veikla vasaros metu bibliotekoje, 2 savaitės trukmės veikianti vaikų dienos stovykla. Stovyklautojai dalyviai aplankė patyrimų muziejų po atviru dangumi – „Vikingų kaimas“ (Širvintų r. sav.). Profesionalus meno atstovas, dailininkas, vaikiškų knygų kūrėjas Paulius Juodišius bei aktorė Eliza pristatė vaikams edukacinį užsiėmimą „Animuotos pasakos kūrimo dirbtuvės“. Išvykoje į Trakų pilį ekskursijos gidas supažindino su herbų atsiradimo istorija, reikšme, prasme, heraldikos rūšimis, skydų formomis, sutartiniais herbų ženklais, stilistikomis keičiantis amžiams. Stovyklautojams aplankius Kačėniškės piliakalnį (Sirvėtos regioninis parkas) papėdėje choreografe Renata Grigianecienė atskleidė vaikams istorinius ir mažai žinomus faktus, apie viduramžių epochos šokių meną, šokiams būdingus charakterius ir savitumą.

Vykstant gyventojų užimtumui bibliotekose populiarūs tampa edukaciniai ir kūrybiniai užsiėmimai. Savivaldybės viešojoje bibliotekoje ataskaitiniais metais pradėtos įgyvendinti tvarumo, sveikos gyvensenos, švarios aplinkos saugojimo idėjos „Tvarumo keliais“. Čia vykusių edukacijų temos: pinikų arba makrame pynimas „Krenta lapai“, popieriaus edukacijos „Pintinėle pinu“ ir „Orimoto. Knygų meno įkvėpimai“, neaustų mezginių kūrimo technika „Crazy wool“ (beprotiška vilna), ukrainietiško nėrinio edukacija „Вишиванка“, stiklo, kalėdinių dekoracijų edukacijos ir kt.

Žvakių dekoravimo edukacijos vyko savivaldybės viešojoje, Pabradės m., Reškutėnų, Milkuškų bibliotekose. Pabradės miesto bibliotekoje vaikams pristatyta dailės koliažo dirbtuvė „Ruduo miške“ ir edukacinės kūrybinės dirbtuvės „Linksmieji boružiukai“, „Puokštė Mamai“, krepšelių iš virvių nėrimo edukacija „Pasidaryk pats!“. Milkuškų bibliotekoje moterų užimtumo klubo „Kraitė“ lankytojos panaudojant antrines žaliavas kūrė dekoratyvinius kibirėlius. Sarių, Strūnaičio bibliotekose, Vaikų literatūros skyriuje pasitinkant pavasario šventes vaikai kūrė verbų rišimo, velykinių zuikučių darbelius. Švenčionėlių, Pašaminės, Svirkų, Milkuškų bibliotekose lankėsi savivaldybės viešosios bibliotekos specialistai pristatydami edukaciją „Crazy wool“.

Bendruomenių telkimas – vienas iš bibliotekų veiklos tikslų, todėl bibliotekininkai siekia suburti kūrybiškus gyventojus užimtumo veikloms, jau antrus metus organizuojamas renginys vasaros metu viešose erdvėse „Pasaulinė mezgimo viešumoje diena“ (2022 m. Švenčionėlių m.).

Knygų pristatymai. 2022 m. leidykla „Versmė“ išleido kalbininkės Angelės Vilutytės - Rimševičienės knygą „Gimtinės kalbos lobiai“. Naujausias kraštietės autorės leidinys - rašytinė dovana Švenčionių kraštui, Kaltanėnų apylinkėms ir gimtajam Kūrinių kaimui. Knyga pristatyta Kaltanėnų bibliotekoje, miestelio šventės metu. Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatyta kraštiečio, mokytojo ir literato, muziejininko ir kraštotyrininko, poeto Vasilijaus Trusovo naujausia knyga „Užutėkiai“. Ataskaitiniais metais bibliotekose vyko Giedros Viškelytės-Bielskės pirmosios poezijos knygos „Dainų šalikėlis“ pristatymai. Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodas“ narė Dalia Tarailaitė-Valeikienė. bibliotekose pristatė dvi savo poezijos knygas: debiutinę „Rytas pienių pievoje“ ir reto eilavimo formos knygą „Trioletai“. Kraštietės, mokytojos Irenos Kerulienės ketvirtoji poezijos knyga "Išburki man meilę" pristatyta Pabradės, Pašaminės, Švenčionėlių bibliotekose. Pasaulinė poezijos diena paminėta savivaldybės viešojoje bibliotekoje, buvo klausoma ukrainiečių poezijos skaitinių „Apyaušrio ugnys“. Prisimenant talentingiausio pokario poeto Pauliaus Širvio gyvenimą ir kūrybą savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko literatūrinė-muzikinė popietė „Iš anapus, kur nusinešė saulę miškai“. Savivaldybės viešosios bibliotekos specialistų parengtas literatūrinis renginys „Poeto Vytauto Mačernio gyvenimas ir vizijos“ pristatytas Vidutinės, Pašaminės, Sarių, Svirkių bibliotekose su literatų klubo „Versmė“ skaitovais.

Pilietinės iniciatyvos. Bibliotekose kasmet dalyvauja pilietinėje akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“, sausio 13-ąją languose uždegamos vienybės ir atminimo žvakutės. Šią dieną savivaldybės viešosios bibliotekos skaitykloje susirinko literatų klubo „Versmė“ dalyviai, vyko popietė „Ta laisvė mūsų širdyse...“. Pabradės miesto bibliotekoje parengta vaikų dailės darbų paroda „Laisvės gynėjų dieną atminkim“. Lietuvos valstybės atkūrimo diena paminėta renginiais, susitikimais: popietė vaikams „Širdelėj – Lietuva“ (Milkuškų biblioteka ir vaikų dienos centras „Šaltinėlis“), literatų klubo „Versmė“ susitikimas dalyvaujant vokalinio ansamblio „Gabija“ (vadovė V. Miloš) atlikėjoms, popietė „Gimtoji žemė Kazio Bradūno kūryboje“. Vaikų literatūros skyriuje pažymint valstybės šventes, vyko „Tautinės savaitės“ renginiai, pradinukai su mokytojais lankėsi bibliotekoje ir rungėsi žinių apie Lietuvą viktorinose „Ką žinai apie savo šalį Lietuvą?“, sukurti darbai su valstybės simbolika, organizuota popietė. Prienų bibliotekoje sukurti meniški vaikų darbai, kūrybinė popietė „Palankaus vėjo malūnėliai“, Adučiškio bibliotekoje popietė-viktorina „Ką žinai apie savo šalį Lietuvą?“, edukacinė kūrybinė popietė „Auginu širdelių medį“ (Pabradės m. biblioteka). Gedulo ir vilties dienos atminti Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko renginys „Iškentę ilgesį Tėvynės“, aktyviai dalyvaujant miesto bendruomenei, savivaldos atstovams, mokyklų bendruomenėms.

Nacionalinė bibliotekų savaitė. Pagal Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) veiklas kasmet skelbiama balandžio 23–29 d. Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė – svarbiausia metų savaitė visoms šalies bibliotekoms. 2022 m. šūkis ir tema „**Tvari biblioteka**“ siekia atkreipti dėmesį į sąmoningą ir atsakingą vartojimą, gamtinių išteklių tausojimą, klimato kaitą. Vaikų literatūros skyriuje lankėsi Švenčionių miesto lopšelio-darželio „Gandriukas“ grupių ugdytiniai su auklėtojais, turiningai praleisdami laiką vaikai žaidė žaislotekoje, susipažino su spalvingomis knygelėmis, piešė. Čia vyko užsiėmimų popietė apie tvarumą. Milkuškų bibliotekoje vaikų dienos „Šaltinėlis“ vaikams pristatyta biblioteka „Per žaidimą pažink biblioteką“. Nacionalinės bibliotekų

savaitės metu lankytojams pristatytos paslaugos, informaciniai ištekliai, organizuotos edukacijos su tvarumo ir mažesnio vartojimo idėjomis.

Informaciniai renginiai. Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankytojams siūloma domėtis ir naudotis šiuolaikiškais informacinių technologijų priemonėmis. Švenčionių m. bibliotekos vaikai atvyko į Vaikų literatūros skyrių, susipažinta su virtualaus pasaulio naujovėmis – interaktyviomis grindimis ir virtualios realybės (VR) akiniais. Pabradės miesto bibliotekoje sukurta kūrybinių technologijų erdvė „L@ikas p@galvoti“, čia vaikai susipažįsta su programavimu, gali bandyti kurti robotus, pasitikrinti žinias įvairiose viktorinose, žaidžiant lavinamuosius, pažintinius žaidimus, konstruojant.

Daug išsamios ir svarbios informacijos lankytojams bibliotekos pristatė organizuojant „Skaitmeninę savaitę“ (angl. ALL DIGITAL Week) – kiekvienais metais visoje Europoje vykstanti skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcija. Jos tikslas – paskatinti gyventojus geriau suprasti moderniąsias technologijas, atrasti jų kuriamą naudą bei išmokyti efektyviai naudotis jomis kasdienėje veikloje. Pristatytos teminės transliacijos „Kokie mano skaitmeniniai įgūdžiai?“, „Kibernetinis saugumas ir saugus elgesys internete“, „STEM įgūdžiai“ (STEM – gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos krypčių specializavimasis), „Skaitmeniniai įgūdžiai“.

Vyresnio amžiaus lankytojams akcijos „Senjorų dienos internete“ transliacijos, vaikams bibliotekose reikalingų žinių suteikta „Saugesnio interneto savaitės“ metu.

Skaitymo skatinimas. Siekiant, kad skaitymas ir knyga taptų laisvalaikio dalimi, skelbiama skaitymo skatinimo akcija „Vasara su knyga“. Į skaitymo varžytuves įsijungė visos bibliotekos, atliktos skaitymo užduotys siekiant geresnių rezultatų. Bibliotekose rekomenduojant knygas vyko garsiniai skaitymai viešose erdvėse, pokalbiai apie skaitymą, sukurti kūrybiniai darbai.

Švenčionių krašto bibliotekų skaitytojai, dalyvavę skaitymo varžytuvėse (dalyvių skaičius – 1407), įveikė visas skaitymo užduotis, laimėta I-a vieta tarp Vilniaus regiono bibliotekų.

Bendradarbiavimo ryšiai. Organizuojant veiklas bibliotekos bendrauja su kitomis institucijomis. Vaikų literatūros skyriuje nuolat palaikomi ryšiai su Švenčionių rajono policijos komisariato darbuotojais, bendruomenės pareigūnai Ilma Gudaitytė ir Giedrius Kamarauskas vasarą bibliotekos vaikų dienos stovykloje vaikams suteikė informatyvią instrukciją apie saugų elgesį vandenyje ir kelyje ir transporto priemonėse. Advento metu Vaikų literatūros skyriuje Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos pradinukai su mokytojais, tėveliais atvyko į renginį „Susikaupimo, apmąstymų ir padėkos diena bibliotekoje“, lankėsi Švenčionių parapijos kunigas, bendruomenės pareigūnai Ilma Gudaitytė ir Giedrius Kamarauskas, buvo bendraujama ir kuriami kalėdiniai darbeliai.

Literatų klubo „Versmė“ dalyviai vykdavo į kitas bibliotekas (Švenčionių, Svirku, Vidutinės, Pašaminės, Strūnaičio, Milkuškų) ir literatūriniuose renginiuose skaitė poeziją, prozas kūrinius. Į literatų susitikimą savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo pakviestas rašantis eiles iš Ukrainos dėl karo atvykęs ukrainietis Andrij Teslyk, vyko autoriaus kūrybos skaitymai. Adučiškio bibliotekoje kartu su bendruomene „Saulėgraža“ adutiškiesiems organizuota spalvinga Atvelykio šventė. Milkuškų bibliotekoje vyko susitikimas su Švenčionių rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnais Ilma Gudaityte ir Giedriumi Kamarausku. Strūnaičio bibliotekoje vyko susitikimas su Švenčionių rajono visuomenės sveikatos biuro specialistais, pristatytos susirgimų prevencinės programos ir profilaktika. Švenčionių kultūros centre suburta vaikų iš Ukrainos grupė, su vadovėmis ir savanore nuolat lankėsi Vaikų literatūros skyriuje, čia pristatytos interaktyvios grindys ir stalas, žaisloteka, filmukų peržiūros, spalvingos knygelės gimtąja ukrainiečių kalba.

Igyvendinant bibliotekų prieinamumo visoms visuomenės žmonių grupėms iniciatyvą „Biblioteka visiems“ Šventos bibliotekoje Šventos socialinės globos namų gyventojams pristatyta tapybos ant stiklo edukacija, sukurti spalvingi žibintai, kalėdinės eglutės puošmenos ir dekoracijos.

Nuolat veiklomis prisidedama prie kultūros įstaigų renginių. Vaikų literatūros skyriaus darbuotojai pristatė vaikų užimtumo dirbtuvėles „Boružiukų bibliotekėlė“ – spalvingas kiemelis Pabradės miesto šventėje rugsėjo mėnesį. Švenčionių, Švenčionėlių, Pabradės miestų kalėdinių eglėlių įžiebimo šventėse veikė „Nykštukų dirbtuvėlės“, mažieji švenčių dalyviai kūrė žaislus iš gamtinių medžiagų, dekoravo žvakes, vaišinosi arbata.

Vaikų pomėgių klubų veikla

Vaikų užimtumo veiklas bibliotekos organizuoja pomėgių klubuose. Pabradės miesto bibliotekoje sėkmingai veiktos organizuojamos vaikų meninių gebėjimų ugdymo veiklų erdvėje „Po bibliotekos pastoge“, populiarūs edukacinių kūrybinių technologijų erdvė „L@ikas p@galvoti“. Čia lankosi kūrybiški mokiniai siekiantys žinių ir įgūdžių IT srityje. Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje Vaikų literatūros skyriuje naudojasi interaktyviomis priemonėmis: „interaktyvus stalas ir interaktyvios grindys“. Čia veikia išmaniųjų technologijų būrelis „Failukas“ vaikams, vaikų etno klubas „Šaudyklėlė“.

Populiariausi bibliotekose ataskaitiniais metais buvo vaikų etno, kūrybiniai, knygos mylėtojų klubai, „Smalsutis“ (Švenčionėlių m. biblioteka), „Gudrutis“ - kūrybinių veiklų erdvė „Susitikimai bibliotekoje“ (Adutiškio biblioteka), „Smagu, smalsu, naudinga“- laisvalaikio veiklų erdvė (Prienu biblioteka), „Pelėdžiukai“ - kūrybinių veiklų erdvė (Pašaminės biblioteka), „Seklytėlė“ - edukacijos „Aukšnio šiaudo šviesa“ ir margučių marginimo edukacija (Reškutėnų biblioteka).

11. Mokamos paslaugos

2022 metais Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2022-02-15 sprendimu Nr.T-16 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos teikiamų atlygintinų paslaugų kainų nustatymo“ patvirtintos naujos Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos teikiamų atlygintinų paslaugų kainos, atsižvelgiant į ekonomines sąnaudas. Ataskaitiniais metais už mokamas paslaugas gauta lėšų 458,00 Eur. Dažniausiai vartotojai naudojami dokumentų kopijavimo, skaitytojo pažymėjimo išdavimo, dokumentų spausdinimo paslaugomis.

12. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos svetainė www.svencioniuvb.lt ir facebook paskyra yra nuolat papildoma naujausia bibliotekų tinklo informacija. Bibliotekos svetainėje www.svencioniuvb.lt apsilankymų skaičius per metus – 21523 virtualūs apsilankymai, Facebook paskyra – 21643, bendrai per metus 43166 virtualūs apsilankymai. Čia matoma renginių reklama, vykstančios akcijos ir iniciatyvos, renginių bibliotekose aprašymai, pristatomos bibliotekų paslaugos.

Ataskaitiniais metais bendrai rajono spaudoje buvo publikuota 96 bibliotekų darbuotojų straipsniai, korespondentų straipsniai – 19, bendras straipsnių skaičius visuose šaltiniuose (rajono spauda, svetainė www.svencioniuvb.lt) - 378 per metus.

(Lentelė 11) Straipsniai

	Iš viso straipsnių	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
		Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose	Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internet. šaltiniuose
SVB	378	359	1	96	262	19	-	19	-
VB	174	174	1	50	123	-	-	-	-
MF	95	95	-	31	64	-	-	-	-
KF	90	90	-	15	75	-	-	-	-

Straipsnių temos labai įvairios: paminėtini straipsniai rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“: „G.Viškelytės-Bielskės knygos „Dainų šalikėlis sutiktuvės“, „Literatūrinė-muzikinė kompozicija „Iš anapus, kur nusinešė saulę miškai. P. Širvys“ (I.Skudutienė), „Kūrybinės makrame dirbtuvės Pabradės m. bibliotekoje“, „Neįgalieji dalyvavo kūrybinėje žvakių dekoravimo edukacijoje Pabradės miesto bibliotekoje“, „Valstybės dieną paminėjome kūrybingai ir gražiai pasipuošę“ (G. Darytė), „Aš atėjau iš vieversio giesmės“ (A. Vežan), „Šiaurės šalių literatūros skaitymai „Sutemų valanda“ (V. Veličko, I. Skudutienė), „Nykštukų žiemos pasaka“, „Biblioteka – patraukli, saugi ir patogi laisvalaikiui, saviraiškai, poilsiui ir mokymuisi“ (L. Strakšienė), „Iniciatyva „Atverk duris vasarai“ skatina atsakingai žvelgti į vaikų užimtumą vasarą ir ieškoti inovatyvių užimtumo formų“ (G. Darytė, Ž. Strakšienė). Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos tinklapyje www.amb.lt dalyje „Regiono bibliotekoms“ veikia nuoroda „Bibliotekų tinklaraštis“, čia savivaldybės viešosios bibliotekos specialistai viešino vaikų užimtumo vasarą, edukacines ir kitas veiklas.

IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas

Diegimo eiga SVB ir problemos

2022 m. įgyvendinant LIBIS ir elektroninių paslaugų portalo *ibiblioteka.lt* modernizavimą, vyko sistemos testavimo darbai. Dėl vykdomos LIBIS sistemos pokyčių nuolat vyko individualūs mokymai ir konsultacijos bibliotekos specialistams. LIBIS sistemos valdymo ir paslaugų portalo *ibiblioteka.lt* mokymų ir konsultacijų temos specialistams: „Skaitytojų aptarnavimas ir registracija“ (15 konsultacijų); „Paslaugų portalo *ibiblioteka.lt* pristatymas: leidinių užsakymas ir rezervavimas, skolinimosi termino pratęsimas ir literatūros paieška, rezultatų filtravimo galimybės“ (10 konsultacijų); „Bibliotekos katalogo naudojimas ir informacijos paieška“ (17 konsultacijų); „Periodinių leidinių registracija“ (12 konsultacijų), „Spaudinių komplektavimas ir tvarkymas“ (2 konsultacijos).

Ataskaitiniais metais sukurta 2968 bibliografiniai įrašai. (2021 m. – 2591).

2. Informacinis fondas: dydis, komplektavimo tematika ir problemos

SVB – 6795 fiz.vnt. (gauta per metus bibliotekose 96 fiz. vnt.)

VB - 2436 fiz. vnt. (35 fiz.vnt.)

MF – 1772 fiz.vnt. (11 fiz.vnt.)

KF – 2587 fiz.vnt. (50 fiz.vnt.)

Vidutinis informacinio fondo dydis: MF – 886 fiz.vnt., KF – 199 fiz.vnt.

Informacinis fondas bibliotekose sudaro 17 % bendro šakinės literatūros fondo.

3. Katalogų ir kartotekų sistema

Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje (LIBIS sistema) pradėta kurti 2004m.

Per 2022 m. laikotarpį į elektroninį katalogą automatizuotai įtraukta parengtu įrašų skaičius – 2968, (2021 m. - 2591).

Automatizuotai parengtų įrašų skaičius nuo 2004 metų – 97249.

Bibliotekose yra naudojamas kortelinis abėcėlinis katalogas, kraštotyros kartotekos.

Rajono spauda aprašoma ir įrašai eksportuojami į Nacionalinį bibliografijos duomenų banką (NBDB). 2022 metais iš viso sukurta ir išsiųsta 1937 analiziniu įrašų, nuo duomenų bazės pradžios 2004m. į NBDB yra sukaupta - 26667 įrašų.

4. Bibliografinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas

Gauta užklausų 2022 m.:

SVB – 2341 (2021 m. – 1920);

VB – 550 (2021 m. - 418);

MF – 1321 (2021 m. – 1157);

KF – 470 (2021 m. - 345).

5. Užklausų gautų elektroniniais kanalais skaičius:

SVB – 39 (2021 m. - 78);

VB – 12 (2021 m.- 46);

MF – negauta (2021m. -negauta);

KF – 27 (2021 m. - 32).

Atsakytų užklausų:

SVB – 2338 (2021 m. - 1919); iš jų 192 - el. priemonėmis

VB – 550 (2021 m. - 418); iš jų 46 - el. priemonėmis

MF – 1321 (2021 m. - 1157); iš jų el. priemonėmis nėra

KF – 467 (2021 m. - 344); iš jų 32- el. priemonėmis

Bibliotekose vartotojų užklausoms atsakyti panaudoti pagrindiniai informacinių fondų, Duomenų bazių, LIBIS elektroninio katalogo, Nacionalinės bibliografijos duomenų banko ištekliai.

6. Internetas

Bibliotekose mieste ir kaime veikia 17 viešos interneto prieigos taškų: Viešoji biblioteka, Vaikų literatūros skyrius, 2 miesto bibliotekos (Pabradė, Švenčionėliai), ir 13 bibliotekų kaimo vietovėse. Lankytojams paslauga nemokama, dažniausiai ieškoma informacijos reikalingais klausimais, bendravimas el. paštu ir socialiniuose tinkluose.

Pagal VRSS (vartotojų registracijos statistikos sistema) duomenis, bibliotekose viešose interneto prieigose apsilankyta daugiau kaip 3 tūkst. lankytojų.

Vasario mėnesį vyko „Saugesnio interneto savaitė“. Savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankėsi Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos socialinių įgūdžių ugdymo klasės mokiniai su socialine pedagoge, informacijos skaitykloje vyko organizuota paskaita „Kurkime saugesnį internetą kartu“. Milkuškų bibliotekoje vyko popietė „Aš saugus internete“, dalyvavo Milkuškų vaikų dienos centro „Šaltinėlis“ lankytojai ir Švenčionių rajono policijos komisariato bendruomenės

pareigūnė Ilma Gudaitytė. Tradicinė „Skaitmeninė savaitė“ (angl. *ALL DIGITAL Week*) tema „Kokie mano skaitmeniniai įgūdžiai?“ vyko kovo mėnesį, jos metu visose bibliotekose lankytojai galėjo pasitikrinti skaitmeninio raštingumo pagrindų žinias atlikdami testą. Akcijos metu suteikta informacijos apie kibernetinį saugumą ir saugų elgesį internete.

Asociacija „Viešieji interneto prieigos taškai“ kvietė moteris dalyvauti tarptautinės organizacijos „INCO Academy“ nemokamoje programoje „Work in Tech“. Programa susideda iš dviejų skirtingų etapų: mokymų ir pagalbos žengiant pirmuosius žingsnius IT darbo rinkoje. Vyresnio amžiaus lankytojams vyko informaciniai renginiai „Senjorų dienos internete“. Pristatytos transliacijos youtube kanale: „Internetė svarbiausia – saugumas!“, „Kas yra el. valdžios vartai ir kur jie veda“, „Atpažink sukčių: ką slepia dažniausios jų kaukės?“, „E.sveikatos portalas Lietuvos piliečiui“. Pirmą kartą bibliotekose vyko Medijų ir skaitmeninio raštingumo (MIR) savaitės renginiai. Per transliuojamą Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos „Youtube“ kanalą pristatyta vieša paskaita „Konfrontacija Rytų kaimynystėje ir informacinio karo elementai“, kitos temos „Ar esame atsakingi informacijos vartotojai?“, Manto Martišiaus knygos „Atsargiai – propaganda“ pristatymas; „Žaidimo „Populistas“ pristatymas; „Kaip mus paveikia dezinformacija ir kaip jai atsispirti?“.

Bibliotekose siekiant sudaryti palankias sąlygas informacijos pasiekiamumui, prenumeruojama „Delfi“ ir „15min“ portalų turinys, lankytojams paslaugų nemokama.

7. Elektroninės paslaugos

Interneto seansų skaičius – 6019;

Atsisiųstųjų dokumentų (turinių) skaičius (per seansą) – 0;

Atsisiųstųjų įrašų skaičius – 0;

Virtualių apsilankymų skaičius – 43166.

8. Kraštotyros veikla

Kraštotyros leidinių fondai bibliotekose nuolat kaupiami, papildomi naujais leidiniais. Ataskaitiniais metais bibliotekose gauta 29 pavadinimų knygos apie kraštą, paminėtinos: Čebručenko R. „Švenčionėliai“, Dicevičius V. „Čia tik žodžiai...“, Kerulienė I. „Išburki man meilę“, „Švenčionių rajono veterinarijos istorija“, Trusovas V. „Užutėkiai“, Vilutytė - Rimševičienė V. „Gimtinių kalbos lobiai“, Viškelytė - Bielskė G. „Dainų šalikėlis“, Zabielskas V. „Lietuvos kariuomenės karininkai“, Žilėnas A. „Praeities labirintais“ ir kiti leidiniai. Bendrai fonduose saugoma apie 3600 knygų apie senąją Nalšios žemę, Švenčionių kraštą, apie gamtos paminklus ir lankomus objektus.

Krašto kūrėjų knygos pristatytos savivaldybės viešojoje bibliotekoje, Pabradės ir Švenčionių m. bibliotekose, Pašaminės kaimo bibliotekoje, literatūriniuose renginiuose aktyviai dalyvavo literatų klubo „Versmė“ lankytojai. Strūnaičio, Sarių, Kaltanėnų kaimo bibliotekose organizuoti renginiai lietuvių poeto V.Mačernio poezijos skaitymai dalyvaujant literatų klubo skaitovams. Vasaros metu savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatyta kraštiečio mokytojo ir literato, muziejininko ir kraštotyrininko, poeto Vasilijaus Trusovo naujausia knyga „Užutėkiai“. Vasilijus Trusovas Švenčionių krašte žinomas trijų ankstesnių knygų „Užpustytos laiko stotys“ (2003), „Siauri likimo vartai“ (2010) ir „Žaibai krinta į žolę“ (2012) autorius, gimė ir vaikystę praleido gimtajame Rakštelių kaime (Švenčionių r.). Savivaldybės viešojoje bibliotekoje

organizuotos kraštiečių Giedros Viškelytės - Bielskės pirmosios poezijos knygos „Dainų šalikėlis“ sutiktuvės.

2022 m. pavasarį leidykla „Versmė“ išleido kalbininkės Angelės Vilutytės – Rimševičienės knygą „Gimtinės kalbos lobiai“. Naujausias kraštiečių autorės leidinys - rašytinė dovana Švenčionių kraštui, Kaltanėnų apylinkėms ir gimtajam Kūrinių kaimui. Knygos leidybą rėmė Švenčionių rajono savivaldybė (meras Rimantas Klipčius), Petras Jonušas, UAB „Magnolija“, autorė Angelė Vilutytė – Rimševičienė. Knygos pristatymas vyko birželio 11 d. Kaltanėnuose kartu su tradicinėmis Antaninėmis, Kaltanėnų miestelio 590 metų jubiliejinės šventės metu. Į renginį atvyko kaltanėniškiai, autorės artimieji, leidyklos „Versmė. Kraštiečiai tremtiniai, švenčioniškiai dalyvavo organizuotame savivaldybės viešojoje bibliotekoje renginyje „Iškentę ilgesį Tėvynės“, skirta Gedulo ir vilties dienai atminti. Tą svarbią dieną bibliotekoje susibūrė Švenčionių rajono savivaldybės ir miesto vadovai, Zigmo Žemaičio gimnazijos moksleiviai, mokytojai, nešini Vilties gėlėmis- ramunėmis, miesto bendruomenės nariai ir svečiai. Svirkų bibliotekos skaitytojų klubo dalyviai, prisidedami prie Europos paveldo dienų iniciatyvos, organizavo išvyką į Svirkų seniūnijoje esančią Jurgeliškės sentikių cerkvę. Sentikių maldos namai Jurgeliškėje savo istoriją skaičiuoja nuo XVIII amžiaus pirmosios pusės. Skleidžiant etno papročius, tradicijas Sarių kaimo bibliotekoje vyko literatūrinė-muzikinė popietė „Rugelius pjoviau - dainas dainavau“, Adučiškio biblioteka kartu su bendruomene „Saulėgraža“ organizavo vaikų Velykėles.

Atliekant dokumentų skaitmeninimo technologinius procesus, bendradarbiaujant su Vilniaus apskr. A.Mickevičiaus viešąja biblioteka, savivaldybės viešoji biblioteka pateikė skaitmeninimo procesams atlikti rajono laikraščius – „Naujas gyvenimas“ 1953 -1956 m.“, „Žvaigždė“ 1951 – 1957 m.“, „Rytas“ 1989 – 2006 m.“ komplektai.

Savivaldybės viešoji biblioteka parengė kraštotyros tema spaudinių parodas kaimo bibliotekoms, temos „Laiko tėkmės neištrinti vardai: kunigas, profesorius, rašytojas, tautosakos rinkėjas Jonas Skruodys“ (kraštiečiui Jonui Skuodžiui – 140 m.), „ Aš atėjau iš vieversio giesmės“ (kraštiečio V. Lukšos kūryba), „Kaltanėnai laiko tėkmėje“ (Kaltanėnų miestelio 590-osioms metinėms). Lankytojų dėmesį patraukia eksponuojamos asmeninės kolekcijos, savivaldybės viešojoje bibliotekoje surengtos kraštiečių Broniaus Lazaraičio ir Laimos Radžiūnienės asmeninių meno dirbinių kolekcijų parodos. Teikiant paraišką Lietuvos kultūros tarybos paskelbtiems konkursams (sritis Tolygi kultūrinė raida –Vilniaus apskritis) atlikta medžiagos atranka apie lankytinas rajono vietas, pateiktas projektas „Virtualus gidas: krašto pažinimas kitaip“.

Kraštotyros temomis bibliotekose vartotojai pateikė apie 200 įvairių užklausų, joms atsakyti buvo panaudoti kraštotyros išteklių: fondai, teminiai aplankai, Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas.

Rajono laikraščių „Žeimenos krantai“ ir „Švenčionių kraštas“ straipsniai įtraukti į NBDB. Bibliotekose saugoma apie 3600 kraštotyros darbų, per metus dalis jų buvo papildyta nauja informacija iš įvairių šaltinių.

(Lentele 12) Kraštotyros veikla

	Kraštotyros fondas (fiz.vnt.) 2022	Kraštotyros įrašų skaičius		Kraštotyros darbų skaičius	
		Iš viso	Parengta 2022m.	Iš viso	Parengta 2021m.
SVB	3653	10635	nėra duomenų	311	5
VB	1033	10635	nėra duomenų	61	0

MF	871	-	-	41	0
KF	1749	-	-	209	5

V. METODINĖ VEIKLA

Ataskaitiniais metais organizuojant bibliotekų tinklo darbą metodinė veikla buvo vykdoma kryptingai ir sistemingai. Nuolat keliami bibliotekų specialistų kvalifikacija, bibliotekų paslaugų viešinimas, skaitymo skatinimo priemonių įgyvendinimas ir sklaida.

Skaitymo akcijoje „Vasara su knyga“ tarp Vilniaus regiono bibliotekų Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir filialai šiemet pasiekė puikių rezultatų: bendromis jėgomis bibliotekų tinkle vasaros metu akcijoje skaitymo užduotis įveikti pasirinko 1407 Švenčionių krašto bibliotekų skaitytojų, iš jų – 1170 sėkmingai įveikė visas skaitymo užduotis. Aktyviausios skaitymo iššūkio bibliotekos: Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka (dalyvavo 203 skaitytojai, kurie perskaitė 982 knygas), Vaikų literatūros skyrius (dalyvavo 189 vaikai, kurie perskaitė 939 knygas), Švenčionėlių miesto biblioteka (dalyvavo 178 dalyviai, kurie perskaitė 866 knygas), Pabradės miesto biblioteka (pagal pateiktas užduotis 174 skaitytojai perskaitė 777 knygas). Aktyviai skaitymo skatinimo akcijoje dalyvavo ir kaimo bibliotekos: Pašaminės biblioteka (185 dalyviai perskaitė 885 knygas, bibliotekininkė L. Jusienė), Adutiškio biblioteka (64 dalyviai perskaitė 458 knygas, bibliotekininkė A. Vežan), Reškutėnų biblioteka (79 dalyviai perskaitė 333 knygas, bibliotekininkė D. Lapėnaitė), Sarių biblioteka (67 dalyviai perskaitė 326 knygas, bibliotekininkė A. Miloševskaja), Milkuškų biblioteka (89 dalyviai perskaitė 301 knygą, bibliotekininkė Č. Aleksejevec), Vidutinės biblioteka (51 dalyvis perskaitė 233 knygas, bibliotekininkė T.Krutkevič). 2022 m. užsiregistravusių dalyvių ir perskaitytų knygų skaičius viršijo praėjusių metų rezultatus. Didžiuojamės, kad skaitymo iššūkyje Vilniaus regione tapome nugalėtojais ir laimėjome pirmą vietą.

Kvalifikacijos kėlimas

Vilniaus apskr. A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos mokymai

- 1) „Bibliotekos komunikacija: renginių viešinimas, bendravimas su žiniasklaida, informacijos pateikimas socialinėje erdvėje“ (dalyviai G. Dargytė, I. Skudutienė, L. Tiukša, J. Sondor).
- 2) „TBA paslaugos pristatymas“ (L. Untanienė).
- 3) „Edukacija bibliotekose: galimybės ir iššūkiai“ (išvažiuojamas seminaras savivaldybės viešojoje bibliotekoje).
- 4) „Regiono bibliotekų tinklaraštis“ (I. Skudutienė).
- 5) „Kraštotyros darbo aktualijos bibliotekoje“ (D. Lapėnaitė).
- 6) „Bibliotekininkystės pagrindai. Bibliotekos fondo sudarymas“, I, II, III dalis (L. Jusienė, G. Prunskienė).
- 7) „Bibliotekos – autorystės ambasados. Autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga“ (G. Dargytė, J. Sondor, L. Strakšienė).
- 8) „3D modeliavimas pradedantiesiems ir galimas taikymas edukacijose“ (L. Strakšienė, Ž. Strakšienė, J. Sondor).

Nuotoliniai mokymai ir konsultacijos

- 1) „Darbas su Zoom ir Teams programomis pradedantiesiems, ir ne tik“.
- 2) Virtualus susitikimas „Gerųjų patirčių mugė“ (iniciatyva „Biblioteka visiems“).
- 3) „Infoplex“ paieškos rezultatai. Teisės aktai ir teismų praktika“.

- 4) „Infoplex” teismų praktika“. Bylų paieška lietuviškoje teisinėje duomenų bazėje“.
- 5) „Lietuvių kalba modernėjančiame pasaulyje“ (L. Vilčiauskienė, V. Bruvinskienė, L. Strakšienė, G. Dargytė)

Kitos kvalifikacijos kėlimo priemonės

- 1) „Lietuvos kultūros taryba: 2023 m. finansavimas“ (LKT seminaras, nuotolinis)
- 2) „Sprendimai komunikuojant negalios temomis“ (Lietuvos aklųjų biblioteka, nuotolinis)
- 3) „Kultūros ir kūrybos vadybos gebėjimų stiprinimas“ (UAB Ekonominės konsultacijos ir tyrimai, kontaktinis, I. Skudutienė)
- 4) „Emocinė pagalba sau ir kitiems“ (kontaktinis, L. Vilčiauskienė)
- 5) „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Dovanų politika“ (nuotolinis)
- 6) Vilniaus Universiteto leidinio „Lietuva universiteto bibliotekoje“ pristatymas (renginys)
- 7) „Kas yra kultūros pasas?“ (LNB, nuotolinis)
- 8) „Kultūrinės edukacijos gidas: kompetencijos“ (LNB, nuotolinis)
- 9) „Vertinimo kriterijai: kokios inovacijos“ (LNB, nuotolinis)
- 10) „Kultūra, kaip ekonominis išteklius“ (kontaktinis, L. Vilčiauskienė)
- 11) „Muzikavimo cimbolais tradicija Ignalinos ir Švenčionių kraštuose – į Nematerialaus kultūros paveldo sąvadą įtraukta kultūros vertybė“ (kontaktinis, L. Vilčiauskienė, V. Bruvinskienė, A. Čečiurkienė, L. Untanienė)
- 12) „Pirmos pagalbos mokymai“ (Visuomenės sveikatos centras, dalyviai V. Bruvinskienė, J. Politienė, I. Skudutienė, A. Misiūnienė, A. Čečiurkienė, Ž. Strakšienė).

Kvalifikaciją kėlusią darbuotojų kontaktiniu ir nuotoliniu būdu skaičius – 29, mokymų trukmė – 236 valandos.

Vilniaus apskr. A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos Regiono metodikos ir vadybos centro specialistai lankėsi Vilniaus regiono bibliotekose, Švenčionyse pabuvojo Švenčionėlių, Pabradės bibliotekose, savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Vyko diskusija apie tolimesnes bendras veiklas įgyvendinant projektus, skatinant visuomenės skaitymą ir kt. Veiklą vykdo Vilniaus regiono bibliotekų taryba ir Vilnijos krašto bibliotekų asociacija (rajono bibliotekoms atstovauja V. Bruvinskienė ir L. Vilčiauskienė). Vilniaus regiono bibliotekų taryba organizavo 2 posėdžius, birželio mėn. Ukmergės V. Šlaito viešojoje bibliotekoje ir gruodžio mėn. Širvintų I. Šeinių viešojoje bibliotekoje. Posėdžių metu kalbėta apie Medijų ir informacinio raštingumo (MIR) veiklas, kūrybiškos kultūros programos nuostatas, bibliotekų prieinamumą ir paslaugų plėtrą. Kasmet skelbiamas Vilniaus regiono bibliotekininkų profesionalumo „Riešutas” konkursas, pateiktos savivaldybės viešosios bibliotekos kandidatūros už gerus pasiekimus profesinėje veikloje 2022 m.

Bibliotekų paslaugų ir veiklos viešinimas. Bibliotekų veikla viešinama nuolat komunikacijos priemonėmis interneto svetainėje www.svencioniuvb.lt, paskyroje facebook, www.svencionys.lt, [www.amb.lt/bibliotekų tinklaraštis](http://www.amb.lt/bibliotekų_tinklaraštis), rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“ ir kt.

Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje virtualių apsilankymų per metus skaičius - 43166. Bibliotekos svetainėje bibliotekininkai pateikė 262 publikacijas apie vykusias veiklas, akcijas, renginius. Nuolat atnaujinamas virtualus renginių kalendorius.

2022 m. rajono laikraščiuose bibliotekų darbuotojai ir korespondentai pateikė 115 straipsnių. Savivaldybės viešosios bibliotekos specialistų – 50 straipsnių, Pabradės ir Švenčionėlių m. bibliotekos – 31, kaimo bibliotekų specialistų – 15.

Paminėtini straipsniai rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“: „G.Viškelytės-Bielskės knygos „Dainų šalikėlis sutiktuvės“, „Literatūrinė-muzikinė kompozicija „Iš anapus, kur nusinešė saulę miškai. P. Širvys“ (I.Skudutienė), „Kūrybinės makrame dirbtuvės Pabradės m. bibliotekoje“, „Neįgalieji dalyvavo kūrybinėje žvakių dekoravimo edukacijoje Pabradės miesto bibliotekoje“, „Valstybės dieną paminėjome kūrybingai ir gražiai pasipuošę“ (G. Dargytė), „Aš atėjau iš vieversio giesmės“ (A. Vežan), „Šiaurės šalių literatūros skaitymai „Sutemų valanda“ (V. Veličko, I. Skudutienė), „Nykštukų žiemos pasaka“, „Biblioteka – patraukli, saugi ir patogi laisvalaikiui, saviraiškai, poilsiui ir mokymuisi“ (L. Strakšienė), „Iniciatyva „Atverk duris vasarai“ skatina atsakingai žvelgti į vaikų užimtumą vasarą ir ieškoti inovatyvių užimtumo formų“ (G. Dargytė, Ž. Strakšienė).

Projektai. Lietuvos kultūros tarybos paskelbtam konkursui, sritis „Tolygi kultūrinė raida“, pateiktos 7 paraiškos projektų daliniam finansavimui 2023 m. gauti: „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2023“ (prašoma suma 17 000 Eur), „Virtualus gidas: krašto pažinimas kitaip“ (28 500 Eur), „Švenčionių krašto šviesuoliai“ (10 000 Eur), „Krašto tradicijos – amžinos vertybės“ (1 000 Eur), „Senosios baltų kultūros pėdsakais – pažintinės erdvės bendruomenei“ (10 200 Eur), „Miesto bendruomenės kūrybinė erdvė „Rankdarbiai: nuo tradicijų iki inovatyvių idėjų įgyvendinimo“ (9 000 Eur), „Susitikimai obelėlės pavėsyje“ (7500 Eur).

Ataskaitiniais metais įvykdytas tęstinis projektas savivaldybės viešojoje bibliotekoje vasaros metu „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2022“ (lėšos 11574 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas).

Savivaldybės viešoji biblioteka dalyvauja Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos projekte „Biblioteka visiems – autizmui draugiškos Lietuvos viešosios bibliotekos“. Vaikų literatūros skyriuje naudojamos garsinės ir vizualinės priemonės, padedančias lankytojams suvaldyti kilusį nerimą, nusiraminti ir atsipalaiduoti. Priemonėmis naudojosi ne tik autizmo spektro, bet ir komunikacijos sutrikimų turintys lankytojai.

Įgyvendinant Skaitymo skatinimo programos 2022–2024 m. veiksmų planą ataskaitiniais metais Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka įgyvendino projektą „Knygų startas“, rajono bibliotekos gavo vaizdines priemones, ankstyvojo skaitymo rekomenduojamus literatūros sąrašus, vaizdingus plakatus.

Savivaldybės viešojoje bibliotekoje veikia Lietuvos bibliotekininkų draugijos Švenčionių skyrius, yra 22 nariai.

VI. MOKSLINIO TYRIMO

2022 metais savivaldybės viešoji biblioteka teikė visus duomenis bibliotekų srities moksliniams tyrimams ir apklausoms.

VII. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius:

SVB - 35, **VB** – 18, **MF** - 7, **KF** - 10.

Iš jų profesionalių bibliotekininkų:

SVB - 29, **VB** – 13, **MF** - 6, **KF** - 10.

profesionalių bibliotekininkų, dirbančių nevisą darbo dieną:

SVB - 2, **VB** - 0, **MF** - 0, **KF** - 2.

2. **Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas:** SVB, MF, KF (skaičius ir procent.)
 Aulštasis (bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimas) – SVB – 5 (17 %), VB – 2 (15 %), MF – 3 (50 %), KF – 0.
 Aukštesnysis (bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimas) SVB – 7 (24 %), VB – 4 (31 %), MF – 1 (17 %), KF – 2 (20 %).

3. **Darbuotojų kaitos problemos.** Ataskaitiniais metais veiklą pradėjo vykdyti Kaltanėnų ir Sarių bibliotekos.

4. **Darbuotojų kėlusią kvalifikaciją** už bibliotekos ribų skaičius per metus – 29 (2021m. - 31), mokymų trukmė – 236 valandos.

Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai:

Vartotojų ir lankytojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB – 184; VB – 77; MF – 406; KF – 190.

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys vartotojus bibliotekininkai):
 SVB – 222; VB – 125; MF – 406; KF – 190.

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB – 2397; VB – 1822; MF – 3713; KF – 2353.

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):
 SVB – 2896; VB – 2961; MF – 3713; KF – 2353.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: SVB – 4060 fiz.vnt., VB – 2109 fiz.vnt., MF – 9266 fiz.vnt, KF – 3473 fiz.vnt.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):

SVB – 4906 fiz.vnt., VB – 3428 fiz.vnt., MF – 9266 fiz.vnt, KF – 3473 fiz. vnt.

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė.

Avarinės patalpos. Ataskaitiniais metais avarinėse patalpose buvo Stanislavavo biblioteka, vartotojų aptarnavimas nevykdomas.

Remontuotinos patalpos. Būtinasis remontas Vaikų literatūros skyriuje ir Strūnaičio bibliotekos vidaus patalpose.

Atnaujintos patalpos. Nuo 2021 m. visos bibliotekos veikia atnaujintose ir renovuotose patalpose. Įrengtos atviros erdvės kultūriniais reikiams, užimtumo veikloms.

Per metus atlikta remontų nebuvo.

Ataskaitiniais metais įgyvendinant Lietuvos kultūros tarybos ir savivaldybės biudžeto dalinai finansuojamą projektą „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2022“ Dienos stovyklos veikloms Vaikų literatūros skyriuje įsigyta interaktyvus stalias, kitos priemonės vaikų lavinimui ir užimtumui.

Rajono bibliotekos yra šildomos, turi telefono ryšį, kiekviena biblioteka mieste ir kaime turi viešą interneto prieigą, veikia Wi-Fi ryšys.

(Lentelė 13) **Patalpų būklė**

	Avarinės patalpos	Remontuotinos patalpos	Per metus atlikta remontų
SVB	nėra	3	-
VB	nėra	1	-
MF	nėra	-	-
KF	1	2	-

1. Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

Kompiuterių skaičius: SVB – 102, VB – 40, MF – 23, KF – 39.

Dauginimo priemonių skaičius: SVB - 19, VB - 4, MF - 3, KF - 12.

2. Bendras bibliotekų patalpų plotas kv.m. – 1859 kv.m.

Iš jų: naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 1667 kv.m.

3. Lentynų apskaita

Viso fondo lentynų metrų skaičius - 3670 m.

Atviro fondo lentynų metrų skaičius - 3535 m.

(Lentelė 14) **Kompiuterinės ir dauginimo priemonės**

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Dauginimo aparatai vartotojams
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	
SVB	102	58	44	19
VB	40	17	23	4
MF	23	15	8	3
KF	39	26	13	12

IX. FINANSAVIMAS

1. Paprastosios išlaidos

- Darbo užmokesčiui 407482 Eur
- Dokumentams įsigyti 34762 Eur
- Knygoms 27880 Eur
- Periodikai 6882 Eur
- Kitiems dokumentams - nebuvo,
- Statyboms, pastatams – nebuvo,
- Automatizacijai 1776 Eur,
- Kitos išlaidos 75259 Eur

2. Pajamos ir finansavimas

- Biudžeto lėšos – 478947 Eur
 - Iš LR kultūros ministerijos – 27880 Eur
 - Iš savivaldybės: iš viso – 478947 Eur, knygoms - nebuvo, periodikai – 6882 Eur,
- Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 458 Eur,
- Fizinių ir juridinių asmenų parama – 515 Eur,
- Programų, projektų lėšos – 39454 Eur.

X. IŠVADOS

1. Pasiiekimai

Pastaraisiais metais bibliotekos pasaulinės pandemijos laikotarpiu visuomenėje buvo matomos, kaip socialiai atsakingos institucijos. Teikiant paslaugas buvo bendraujama kontaktiniu ir nuotoliniu būdu, komunikacijos priemonėmis.

Vilniaus regiono bibliotekų tarpe Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir filialai šiemet pasiekė puikių rezultatų dalyvaujant skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“. Bendromis jėgomis bibliotekų tinkle vasaros metu akcijoje skaitymo užduotis įveikti

pasirinko 1407 Švenčionių krašto bibliotekų skaitytojų, iš jų – 1170 sėkmingai įveikė visas skaitymo užduotis.

Aktyviausios skaitymo iššūkio bibliotekos: Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka (dalyvavo 203 skaitytojai), Vaikų literatūros skyrius (dalyvavo 189 vaikai), Švenčionėlių miesto biblioteka (dalyvavo 178 dalyviai), Pabradės miesto biblioteka (174 skaitytojai). Skaitymo skatinimo akcijoje aktyviai dalyvavo ir kaimo bibliotekos: Pašaminės biblioteka (185 dalyviai), Adučiškio biblioteka (64 dalyviai), Reškutėnų biblioteka (79 dalyviai), p Sarių biblioteka (67 dalyviai), Milkuškų biblioteka (89 dalyviai), Vidutinės biblioteka (51 dalyvis). 2022 m. užsiregistravusių dalyvių ir perskaitytų knygų skaičius viršijo praėjusių metų rezultatus. Skaitymo skatinimo akcijoje iššūkyje „Vasara su knyga“ Vilniaus regione Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka pasiekė gerus rezultatus ir tapo nugalėtoja, laimėta I-oji vieta.

Jau eilę metų vykdomas tęstinis ir sėkmingai įgyvendintas vasaros metu savivaldybės viešojoje bibliotekoje projektas „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykla@2022“ (lėšos 11574 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas) – bibliotekos Vaikų literatūros skyriuje veikė pažintinė vaikų užimtumo stovykla, trukmė 2 savaitės. Organizuojant vaikų užimtumą vasaros metu prisijungta prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro iniciatyvos „Atverk duris vasarai“, už veiklos organizavimą 2 darbuotojos buvo įvertintos gerai ir dalyvavo kelionėje į Estiją.

Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka sistemingai atnaujina knygų fondus, atsižvelgiant į rajono gyventojų ir vartotojų poreikius, Rytų Lietuvos krašto tradicijas, ekonominių ir kultūrinių poreikių. 2022 m. pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtą dotaciją dokumentų įsigijimui įsigyta naujų knygų ir elektroninių dokumentų – 6117 fiz. vnt., 27880 Eur. Bibliotekoms užsakyti periodiniai leidiniai iš savivaldybės biudžeto lėšų – 6882 Eur.

Ataskaitiniais metais sudarytos palankios sąlygos skaitytojams naudotis tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga – knygų užsakymas ir pristatymas iš kitų bibliotekų lankytojams yra nemokamas.

2. Trūkumai

Bibliotekose įgyvendinant iniciatyvą „Biblioteka visiems“, visgi susiduriama ir su problemomis, kai infrastruktūra nepritaikyta žmonių su negalia ir senyvo amžiaus žmonių judėjimui, judėjimo sutrikimus turintiems lankytojams trūksta specialių takelių patogiai patekti į bibliotekų patalpas (Švenčionėlių m., Sarių, Kaltanėnų, Strūnaičio kaimo bibliotekos).

3. Problemos

Bibliotekininkystės specialybės studijas baigę absolventai neturi motyvacijos atvykti dirbti į rajono, miestelių bibliotekas. Mažėja gyventojų skaičius regione, daugėja senyvo amžiaus žmonių skaičius.

Direktorė

Ataskaitą parengė:
Violeta Bruvinskienė,
Švenčionių rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja,
(8 387) 52 117, el.p.metodinis@svencioniuvb.lt

Leonarda Vilčiauskienė

